

GRIGORE G. PEUCESCU
Director politicABONAMENTE:
în țară 1 an 40 lei, 6 luni 20 lei, 3 luni 10 lei
în străinătate 1 an 50 lei, 6 luni 25 leiREDACTIA
No. 3. — Piața Episcopiei. — No. 3.

EPOCA

APARE ÎN TÔTE ZILELE

BARBU ȘTEF. DE LA VRANCEA
Prim-redactorANUNCIURI:
anunțuri pe pagina a patra linia 30 bani, anunțuri și reclame pe pagina III 2 lei liniaADMINISTRAȚIA
No. 3. — Piața Episcopiei. — No. 3.

ACTUALITATEA

CEȘTIUNEA BULGARĂ

SITUAȚIUNEA TESAUURULUI PUBLIC

PROCESUL PANDRAV

INFLUENȚA LEGIȘTILOR

DE-A BABA OARBA

ACTUALITATEA

Săptămâna prin care trecăm a fost bogată în evenimente și a lăsat impresii profunde în sufletul aceluia care țin la moralitatea publică și la înălțarea statului Român: am asistat la intrarea tuturor bărbatilor de inimă și de valoare, cari, lăsând d'o parte ori-ce neînțelegeri, s'au strâns într-o coalițiune memorabilă pentru a sfârșii mult faimosul guvern al d-lui I. Brătianu, și ne-a fost dat să ascultăm din gura unor prieteni ai săi, foști prieteni ne place a crede, din gura junimistilor, muștrări de acelea ce infiorează chiar frunții pătate ca ale politicianilor ce ne stăpănesc.

Dupe cum vedem, conștiința publică răsuflă și tot omul cu dor de țară se declară scârbit de starea nenorocită în care ne găsim! Spectacolul este unic în felul său și nu credem să se mai reproducă în vre-o parte a lumii; și pentru aceasta nu ne gândim negreșit la țările adevărat constituționale și bine organizate, dar la acele, chiar mai puțin civilizate, unde însă simțul moral nu s'a timpit cu desăvârșire.

Situațiunea este limpede și ni se impune în totă golițiunea ei: de o parte, d. I. Brătianu, acățându-se de putere cu disperarea omului ce se simte aproape de înec și sprijinindu-se pe umerii deja slăbiți ai partizanilor săi sătuli și rușinați chiar ei de neomeniile comise, și de alta, țara întrăgă prin tot ce are mai mare, ca inteligență și caracter, și mai distincte, ca independență și onestitate, strigându-i cu un glas formidabil: afară!

Curentul este puternic, și dacă toți vom ști și ne facem datoria, el va deveni irezistibil. Pe antagonistul nostru l'a părăsit cu desăvârșire forța morală: prieteni săi cei mai devotați nici mai îndrănesc să se uite în fața aceluia cari 'i apostrofază! Cât pentru forța brutală, de care dispune tot-d-a-una puternicii fără scrupule, forța brutală formată din împărșirea neonestă a câștigurilor și a averii publice, ea nu va fi de nici un folos d-lui Brătianu din momentul ce steua sa va începe a păli. Când corabia este să se încece, șoricii o părăsesc cei d'ântăi!

Și se nu ni se spună că exagerăm. Nu avem, spre a ne convinge despre aceasta, de cât se cugetăm un moment și se examinăm cu mintea liniștită aceia ce se petrece.

Iată un om care domnește zece ani, fără cel mai mic control. Nimeni ca el, și în nici o țară din lume, n'a avut puterea de care a dispus. Să nu ne luăm nici după cuvintele lui spuse într-o ocaziune solemnă de la tribuna țerei și să admitem chiar că le-a zis la necaz și

ca muștrare a nesăfioșilor săi prieteni, dar să ne uităm împregiurul nostru și fără părtinire să vedem în ce stare ne găsim astăzi.

Administrațiunea? E o batjocură.

În loc să se silească a aplica onest legile, administratorii caută numai cum să se îmbogățească, ei și ai lor, și cum să strivească drepturile celor-l'alți. În ori-ce district n'ai școlă, nici la sat nici la oraș, n'ai sub-prefect în stare să împedice furtul de vite, plaga cea mai nenorocită ce a căzut de la o vreme asupra populațiunii rurale, n'ai un crâmpieș de șosea bine întreținută și care să folosescă pe timp rău, n'ai cel mai mic control asupra întrebunțării banului public! Comuna urbană este înecatată în datorii, iar comuna rurală țipă în ghiara perceptorilor, pentru neonestitatea cărora, bieții țărani sunt siliți a plăti de două, trei ori aceiași dare.

Armata. Te-ai faliț cu Curcanul de la Grivița, d-le Brătianu, dar ai acaparat gloria lui, care este gloria țerei, numai spre folosul murdar al mamelucilor săi!

Școlă? E păcat de țară, pentru că aproape o generațiune întrăgă este compromisă. De pe băncile școlii, copilul s'a învățat și s'a crescut în ideea neîndeplinirii datoriei: n'am vedut ore în Capitală chiar, sub ochii noștri, profesori, țari pe sprijinul puternicilor zilei, năpustind catedra și absentând zile întregi de la cursurile lor? Si apoi, ne aducem aminte cu toții de specelele rușinoase din anii trecuți, cu examenele de bacalariat, și de instituțiunile înființate de foștii miniștri și membri în consiliul de instrucțiune, cari, cu îngăduirea ministerială, atrăgeau din școlile publice pe copii neexperimentați, procurându-și ast-fel câștiguri neomenose. Tăcem numele acestor speculanți pe cari 'i cunoște totă lumea, dără ni se strânge inima când ne gândim la reul ce au comis, și la pierderea atâtor tineri rămași pe drumuri!

Justiția? Nici o dată nu s'au comis atâtea scandaluri de niște politicieni fără rușine, cari și-au găsit mijlocul de înăvțire, speculând asupra demnității magistraților. «Este un proces mai mare, ăceia d. Maiorescu, și clientul vrea să-l câștige de sigur? Calea este știută, avocatul partidului este cunoscut. Contestă cineva acest lucru?» adaugă d. Maiorescu, privind în față pe toți colectivii. Nimeni dint'r'ensii nu îndrănsi să tăgăduiască faptul, care va rămânea ast-fel o pată neștersă asupra modului lor de guvernare și asupra mijloacelor întrebunțate de d'ensii pentru conducerea treburilor publice!

Dar să ne oprim, pentru că deja tabloul devine prea negru.

Iată ce a lucrat d. Brătianu de zece ani, iată opera la care se gândeste a mai lucra.

Vrea țara, onest vorbind, această nenorocire, această desorganizare continuă a tuturor instituțiunilor și a tuturor ideilor sănătoșe?

D. Brătianu, încetul cu încet, a fost părăsit de toți bărbaii cari însemnau ceva și cari știaș să mai raționeze în partidul său. 'I-au rămas numai aceia cari au abdicat de la ori-ce cugetare, fidelii cu ori-ce preț sau mai bine *interesafii*. Chiar aceștia, de intri în vorbă cu ei, nu mai îndrănesc să se aperi stăpânul și se arată rușinați de specelele ce se comit pe fie-care zi. Și însă-și d. Brătianu ce gândeste despre d'ensii! N'am vrea mai bine, pentru a risipi ori-ce farmec, de cât se aruncă țara sentimentele intime ce are primul-ministru pentru tovarășii săi!

De felul nostru, credem în bine. Nu dără că avem prea multe iluziuni și că am fi încredințați că numai prin faptul coalițiunii, guvernul d-lui Brătianu va dispărea ca un vis rău.

Nu, gândul nostru nu este acesta; noi însă avem convicțiunea că dacă toți oamenii de bine se adună la un loc și lucrăză serios, în curând vom scăpa de putrigaiul ce ne apasă grumajii.

De aceia, ne-am bucurat foarte mult citind Manifestul Coalițiunii, și de aceia ne vom bucura și mai mult trecând de la vorbe la fapte.

Trebue muncă continuă și în toate direcțiunile. Fie-care din noi caută să plătescă chiar cu persoana lui, căci este foarte greu să înlăturăm pe aceia cari s'au obicinuit a considera punga țerei ca averea lor proprie!

Vom lupta pe căile legale, însă vai de acela, ori-cât de sus ar fi pus, care ar permite să fim împedicați în exercitarea drepturilor noastre, sau care ar îngădui pe miniștri să calce în picioare prerogativele consacrate prin constituțiune!

Țara ne va asculta, de sigur, pentru că este sătula de tristul spectacol la care asistă de atâtea vreme, iea cere numai un lucru de la căpeteniile sale: muncă, iar muncă și neconținut muncă. Pe această cale, tot omul onest 'i va urma, și fără îndoială că un triumf strălucit și cât de apropiat 'i așteptă: vor reda țara ei însă-și, permițând cetățenilor ca în deplină libertate să-și exerciteze dreptul lor.

În aceste condițiuni, lupta este desemnată de sine și nimeni nu trebuie să mai aibă vre-o esitare. Guvernul d-lui Brătianu, dacă ne este permis a face o asemenea comparațiune, a ajuns nesulterit întocmai ca un dinte stricat, a cărui scotere numai aduce alinare. Pacientul așteptă cu neastâmpăr, dentistul este de față: o lovitură de clește dără!

Această cere țara de la Capii opozițiunii, și nu ne îndoiim că ei vor întreprinde cu succes o asemenea operațiune necesară.

D. C. Popescu

Depeșile Agenției „Havas”

Paris, 11 Decembrie. — Comisiunea creditelor pentru Tonkin a ales de raportor pe d. Pelletan. Ea a decis a nu acorda Guvernului de cât credite provisorii așteptând ca Camera să se pronunțe asupra cesțiunii de evacuare, care va fi discutată probabil la 21 Decembrie.

Berlin, 11 Decembrie. — Împăratul va primi mâine în audiență solemnă pe Tevfik-Bey, ambasador al Turciei.

Constantinopol 11 Decembrie. — Printul Nuredin-Efendi, al treilea frate al Sultanelui, a încetat din viață.

CEȘTIUNEA BULGARĂ

Viena, 11 Decembrie. — «Corespondența politică» anunță că marile Puteri sunt de acord pentru a primi rolul de mijlocitoare, în cea ce privește încheierea unui armistițiu între Serbia și Bulgaria.

Îndată ce cele două părți beligerante le vor face cererea într'un mod formal, și vor declara că se vor supune decisiunii ce va interveni, Puterile vor numi delegați militari, ce se vor duce la fața locului spre a determina o linie de demarcațiune și o zonă neutră.

Sofia, 11 Decembrie. — În fața tăcerii persistente a guvernului sârbesc, Guvernul princiar a remis puterilor o nouă Nota, în care se coprinde declarațiunile următoare:

Serbia caută numai să câștige timp pentru a reconstitui forțele sale sale; Propunerile Serbiei sunt inacceptabile pentru că nu conțin oferte de a trata despre pace în timpul armistițiului propus;

Tragerea noii linii de demarcațiune luând de basă punctele ocupate în ziua în care comitele Khevenhüller a intervenit, va da loc la contestațiuni și neînțelegeri; Fără încetarea ostilităților, Serbi ar fi fost constrânși să evacueze teritoriul Vidinului.

Nota mai spune că situațiunea respectivă a celor două armate nefiind egală, o evacuare reciprocă n'ar fi justificată.

Guvernul bulgar speră deci ca Puterile vor exercita o presiune efectivă pentru a ajunge la concluziunea unui armistițiu destinat a pregăti o pace onorabilă și durabilă, căci scopul principal al Puterilor trebuie să fie a pune capăt acestui război fratricid.

SITUAȚIUNEA TESAUURULUI PUBLIC

Guvernul, prin Domnul ministru ad-interim la finance C. Nacu, a prezentat Corpurilor legiuitoare: «*Esplanarea situațiunii Tesaurului public și a serviciilor dependente de Ministerul de finance la 30 Septembrie 1885.*»

Titlul este tot acel al primei situațiunii financiare prezentată Corpurilor legiuitoare de Domnul Petre Mavrogheni la 30 Septembrie 1871. Conținutul ei însă, nu este același și nu corespunde în nimic nici titlului, nici Legii comptabilității Statului, nici usului adoptat.

Nu corespunde titlului, căci titlul spune că arată situațiunea până la 30 Septembrie 1885, pe când textul nu coprinde de cât operațiunile efectuate pe seama exercițiului 1884-1885; fără să se arate și pe acele efectuate în primele șase luni ale exercițiului corent 1885-1886.

Nu corespunde Legii comptabilității Statului, căci Art. 110 din această Lege impune ca situațiunile financiare, ce va fi dator guvernul a publica pe tot anul, trebuie să fie conforme cu scriptele comptabilității. Or scriptele comptabilități pe fie-care an nu coprinde de cât operațiunile efectuate în cursul anului pe trei exerciții și anume: al celui ce espiră, al celui ce începe și al celui viitor, dacă se fac operații cu anticipație pe seama lui.

Situațiunea prezentată de Domnul Nacu nu coprinde de cât operațiunile exercițiului 1884-1885; iar despre acele ale exercițiului corent 1885-1886, care 'i privește personal pe Dumnélui, de ore ce Dumnélui le-a supravegheat, nu arată nimic, și le a înlocuit, cum se zice, cu umplutură adunată din 14 ani trecuți, morți și îngropați, despre care s'a dat seama la timp.

Nu corespunde usului adoptat, căci lipsește comptul de gestiune care, fiind oglinda casei, numai el pôte arăta adevărata situațiune în care ne găsim astăzi. Și, oșebit de această lipsă principală, mai lipsește espunerea clară a exercițiului închis și a celui curgător, ceea ce s'a făcut de toți miniștri de finance, în modul în care se face în Franția și în Belgia de la care am adoptat sistemul nostru de comptabilitate.

Situațiunea prezentată nu este decât o curată fantasmagorie de cifre, espuse de un avocat, — fără a le înțelege el însuși căci nu le cunoște, — pentru a înșela spiritele, ca să vadă prosperitate acolo unde domnește miseria și să le facă să creză că toate retele provin numai din forță-majoră; de și este de notorietate publică că ele nu provin de cât din o nepricepere complectă, din lipsă de inimă și de conștiință, și mai ales din nesațiul

de bani al aceluia ce ne guvernă de zece ani!

Ca dovadă putem da încă și pe aceia că d-nul Nacu, perfect avocat însă tot atât de neperfect financiar, primind interimatul ministerului de finance, nu a găsit alt ceva mai bun de făcut de cât să suprimare publicare compturilor de gestiune ale tesaurului public. Această publicare s'a făcut tot-d'auna, mai des sau mai rar, de la anul 1864 și s'a adoptat în mod regulat și constant de predecesorele d-lui Nacu, mult regretatul ministru, Leca care le a publicat pe lunile Ianuarie, Februarie, Martie, Aprilie și Mai de când a încetat a se mai publica.

La stăruințele noastre, atât prin graiul cât și prin ziare ca să se urmeze cu publicarea lor, d-nu Nacu ne a răspuns, — nu printr'un Comunicat căci ar fi rămas dovadă în Monitor — dar prin rudele și amici domniei-sale că, nici un articol din Legile financiare neobligându 'i să publice compturile mensuale de gestiune, nu este nebul să le publice, căci prin aceasta ar da însuși arme opozițiunii să restorne ministerul; și ast-fel pe când toți predecesorii d-niei-sale, albi și roși, mai mult sau mai puțin, mai des sau mai rar, mai făși sau mai ascuns, dau socoteală țării de averea ei și o arăta cum stă; d-nul Nacu, fiu de negustor cinsit, crescut în Paris, înainte mergător al noii generațiuni, în loc să mărească lumina a aruncat o perdea de fer și a acoperit palatul de cristal al finanelor țării, a căruia temelie a pus-o bărbaii iluștri ca Manolaki-Kostaki Epureanu, Barbu Catargiu, Steege, Mavrogheni, Grădișteanu, Gg. Cantacuzino și alții.

În palatul de cristal, foarte bine acoperit cu perdeaua de fer ca să nu se vadă nimic din ceea ce se petrece în el; după principiile introduse de dd. Ion Brătianu-Sturza-Câmpianu s'a lucrat situațiunea financiară, semnată și prezentată corpurilor legiuitoare de novicele ministru de finance d. C. Nacu.

Această situațiune este plină de cifre luate din situațiunile anilor expirați de la 1871 până la 1884; are foarte puține cifre pe anul 1884 și nu are nici una pe anul 1885 care privește personal pe d-nul Nacu și din care numai am fi putut vedea cum stăm astăzi, iar nu cum stam ieri.

Dacă domnul Nacu, în loc să se adreseze la dd. Brătianu, Sturza, Câmpianu ca să 'i arate și să 'i ajute cum să facă situațiunea, s'ar fi adresat la experiența și bunul simț al onorabilului domniei-sale părinte de sigur că 'i ar fi povățuit să 'i dea mai întâi seamă de administrațiunea d-lui proprie, adică să arate țării starea finanelor de când dumnélui este ministru. — Bătrânul dumnélui părinte, care a apucat începutul renașterii noastre, i-ar fi arătat cum se da seama de averea publică și i-ar fi mai zis că dacă nu știe să facă, mai bine să o facă după tipicul vechiu, care avea meritul de a 'i înțelege toți și a vedea din el cum stăm.

Domnul Nacu însă n'a consultat pe Onorabilul dumnélui părinte, și rău, foarte rău a făcut, căci situațiunea semnată de domnia-sa va rămânea proverbială și generațiunile viitoare ca tip de nepricepere. — Cât pentru noi nu putem de cât să amintim domnului Nacu zicătorea latină: «*Verum tacere et falsum asserere, paria sunt*» care se traduce în românește prin «*A tăcea adevărul este tot una cu a afirmă falsul*». — Mai amintim domnului Nacu articolul 4 din legea asupra

responsabilității ministeriale care sună ast-fel: «Se va pedepsi cu interdicțiunea, de la trei ani până la maximum totă viața, d'a măi ocupa funcțiuni publice, ministrul (aliniat b), care, cu rea credință și în prejudiciul intereselor țerei, amăgește reprezentatiunea națională asupra situațiunii afacerilor statului.»

Se vorbește prin unele cercuri, că d-nu Ion C. Brătianu, impresionat de discursurile d-lor Maiorescu și Carp din Camera, ar fi dispus să cedeze puterea, cel puțin pentru un timp mărginit, d-lui Dim. Gr. Ghica, care se formeze noul cabinet.

de stat ar trebui să aibă vederi mai puțin superficiale; dar, ca d-nu Nacu, care e și legist și avocat, și care după cele alte toate, e și ministru de Justiție, să nu și pricépa propria lui misiune și misiunea aceloră în capul cărora este aruncat, acesta este neertat!

gura idee, care unește pe toate partidele din Franța. Nu vom să zicem cu această ca ast-fel de semne și fapte ar putea să însufle mare îngrijire, în ori-ce cas însă ele nu pot fi trecute cu vederea; și dacă guvernul le are acestea în vederea tot ast-fel și opiniunea publică trebuie necon-

fie în partidul conservator, iar nu în cel liberal. Știu ieu ce o mai fi zis onorabilul ministru? Știu numai că era un rîs general și că nici colectivisti nu se puteau abține de a nu zîmbi în fața sforțarilor ridicole ale d-lui Stolojan, care vrea să răspundă cu orice preț.

Chiar dacă nu se va publica compturile de gestiune, noi vom căta să descurcăm și să despuem cifrele coperisute atât în situațiunea prezentată cât și în proiectul de buget pe exercițiul viitor 1886—1887.—Vom face această ca să vadă publicul că nu 5.493.045, precum se arată, este adevăratul deficit care constituie datoria flotantă, dar peste 30,000,000 la care adăogând biletele ipotecare, ce stau ne plătite la Bancă, ne face o datorie de circa 60,000,000, pentru care trebuie să ne împrumutăm iarăși la Berlin ca s'o plătim.

In articolul d-lui Lucentiu, publicat în Epoca de la 27 Noembrie, din eróre s'a trecut că s'a dat un avertisment d-lui profesor Rașcan. Profesorul care a primit avertisment, în condițiunile arătate în acel articol, este d-nu Vranceanu de la gimnasiul Alexandru cel bun.

Ar fi înțeles că legiști și avocați au o misiune în societate, că această misiune este eminentamente democratică și egalitară; că această misiune și-o îndeplinesc, de ore-ce fără dânsa n'ar putea să existe nici drepturi civile, nici drepturi politice.

Spania. La întrunirea de la Canovas del Castillo au luat parte 141 de deputați și 67 de membri ai senatului, făcend cu totii parte din partidul conservator.

Știu, domnilor, că aveți să închideți discuțiunea, știu că aveți ordin... (Intreruperi, sgomot, aplauze.)

DECRETE

D-nu Iorgu Istrati, directorul prefecturii județului Roman este autorizat să ia parte în consiliul de revizie al recrutației în locul prefectului ocupat cu alte lucrări.

PARTEA EXTERIOARA

Germania. — Un ziar oficios din Germania scrie la adresa oportuniștilor francezi următoarele: Numirea lui Paul Deroulède ca candidat oportunist este o noua dovadă la ce are să se aștepte Germania din partea Franciei.

INFLUENȚA LEGIȘTILOR

In discursul prin care răspundea d-lui Maiorescu, d-nu Nacu, nu știu pentru ce, a afirmat că influența legiștilor în țara românească a fost desastrosă, și d-nu Carp, printr'o intrerupere, s'a asociat la această afirmare.

CRONICA PARLAMENTARA

ADUNAREA DEPUTAȚILOR Sedința de ieri Vineri 29 Noembrie 1885

ȘTIRILE ZILEI

La 12 din noapte, Consiliul de revizie a respins recursul d-lui maior Pendrav. Amănuntele procesului le publicăm în numărul de astăzi.

DE-A BABA-OARBA Sunt mici amândoi: Giustino e de zece ani și Rosalba de șapte. Sunt săraci, orfani, și străini.

ciobote mari și grele, pline vecinic pe din afară și pe din launtru de noroiul băltoarelor de prin mahalale. Se odihnesc pe la răspântii... Giustino s'apleacă de sale, s'incetinel își pune muzica jos. Alătura, tăcut, s'aseză amândoi pe caldarâm.

bolnavă și fumurie ce se înecă în păcla de afară. In apropiere un câne nervos, își întinde gâtul înainte, și însoțește c'un urlet prelung și sfâșietor turliutul flășnetei.

în întunericul rece și mort, se strâneau, se înghesuiau unul într'altul ca să se încălzească. Lacrimile sârate li se amestecau cu ultima îmbrăcatură. Rămăseră așa câte va minute. Ochiul îi ustura și le ardeau în cap.

țaiul lor. Ei se sculară veseli, înfățiși, și porniră de acasă plini de speranțe și de curaj. Era o zi frumoasă care le dădea viață.

Farfuride este numele unui personaj ridicol, a unui fel de orator în genul d-lui Djuvara, din comedia d-lui Caragiale, *O scrisoare perdută*.

D. *Djuvara*. Va mulțumesc, d-lor, de buna-voință d-vastră. (Aplauze, ilaritate). Pe limba tătărească, acesta se numește un debutant fluerat!

Brăila trebuie să fie veselă.

Incă unul care nu place guvernului

D. M. *Cogălniceanu*, dovedește încă odată neconstituționalismul guvernului, din faptul că prin răspunsul la mesajul tronului se spune că guvernul a amânat punerea în lucru, a mai multor lucrări votate de camera.

Cu ce drept a făcut guvernul acesta, întreabă d-nu Cogălniceanu?

Cum poate dânsul, să nu execute legile votate de parlament?

D. *Ion Brătianu*. Cer cuvântul.

D. *Cogălniceanu*. Pentru căile de comunicație nu s'a făcut aproape nimic. Comuna Dobrogea nu există câte trei luni pe fie-care an și scrisorile din țară sosesc acolo tocmai la 10 zile, pe când scrisorile din Londra sosesc prin Sulina după patru zile.

Drumul de fer de la Fetești este aproape gata și cu toate acestea nu s'a luat nici o măsură pentru a se crea o comunicație peste cele 14 kilometri de balta și peste Dunăre, astfel această linie nu va putea da aproape nici un venit.

Ședința se ridică la ora 6 1/2, după mai multe intreruperi ale d-lui dr. Rămnicu.

Penel

PROCESUL PANDRAV

Consiliul de Revisie

Președinte: General Anton Berendei.

Membrii: Colonel Mărculescu, locotenent-colonel Macca, locotenent-colonel Doici și major Zănescu.

Comisar regal: Major Bădulescu.

Aparători: Cantilli, Pandrav fratele osânditului, Fleva, M. Paleologu, D. Ionescu și alții.

Inceputul Ședinței

Sedința se deschide la ora 1 1/2.

Se da citire mai întâi actului de acuzare contra căruia a făcut recurs majorul Pandrav și după aceea se spun fazele prin care a trecut procesul.

Se da cuvântul apărării.

Apărarea

Pledoaria fratelui osânditului

D. Pandrav, citind după hârtiile care le are înaintea sa, zice că l'incumbă, ca frate al osânditului, datoria de a spăla pata ce s'a adus familiei sale. Face apel la comisarul regal să părăsească acuzarea, căci crede că motivele ce va invoca vor fi destul de puternice spre a dovedi nevinovăția acuzatului.

Motivele pe care se sprijinește apărarea și invocă anularea sunt:

1. Violarea art. 9 din codul justiției militare. Consiliul de război n'a fost compus conform legii. Raportorul n'a fost numit după o listă de prezentație cum cere legea.

2. Violarea art. 15. Conform acestui articol raportorul special trebuie să fie tot d'a-una asistat de raportorul ordinar al consiliului de război. Acesta nu s'a făcut în procesul Pandrav.

3. Violarea art. 24. Raportorul special, major Cicca, n'a depus jurământul cerut de lege. De și se găsește un proces verbal, în care se zice că raportorul a depus jurământul, totuși din dosar reiese că jurământul a fost depus mai târziu, după ce s'a terminat totă instrucția afacerii.

4. Violarea art. 95. Majorul Pandrav n'a iscalit toate paginile interogatorului.

5. Violarea art. 93. Ordinul de urmărire nu s'a dat de către comandantul general al corpului 2 de armată.

6. Violarea art. 18. Tabloul ofițierilor apți d'a lua parte la consiliul de război nu conține pe toți ofițerii din circumscripție, ci numai pe cei din capitală.

D. aparatul Pandrav face după aceasta analiza persoanelor care ar fi trebuit să fie după tablou în consiliul de război și care au fost eliminate și susține că eliminările au fost făcute contra legii, precum au fost și introducerea altor persoane în consiliul de război.

7. Violarea dreptului de apărare prin faptul că s'a impus preveniului să și numească apărătorii în termen de 24 ore, ceea-ce nu se prevede în lege.

8. Contradicție în sentință. S'a recunoscut că nu este nici fals nici strazger de muniți și cu toate acestea majorul Pandrav a fost condamnat pentru furt, care nu era,

chiar după acuzatie, de cât o urmare a falsului.

D. Pandrav face în fine apel la consiliul de revisie, ca să anuleze sentința dând astfel preveniului timp de ajuns pentru apărare.

Ședința se suspendă pentru 10 minute.

Al doilea apărător

D. avocat Petroniu caută asemenea a dovedi că numirea raportorului special a fost ilegală, fiindcă nu s'a făcut după o listă de prezentație ci după recomandarea comandantului general. Prin urmare numirea fiind ilegală, întreaga instrucție este nulă.

Susține mai departe, că s'a călcat una din garanțiile prescrise de codul penal, ne fiind raportorul special asistat de raportorul ordinar.

În ce privește compunerea consiliului de război, ea a fost ilegală fiindcă ilegală a fost excluderea generalului Radovici și a colonelului Chirițescu.

Aparătorul termină cerând casarea sentinței consiliului de război.

Al treilea apărător

D. Fleva, în urma lipsurilor de forme expuse, se întreabă dacă aceste lipsuri pot strica o sentință și zice că sentința dată în procesul maiorului Pandrav trebuie cu atât mai mult casată, cu cât lipsa formelor se referă la însăși constituirea tribunalului.

O altă formalitate esențială neîndeplinită este că nu s'a prestat jurământul, pe care legea îl cere ca indispensabil de la judecători. Jurământul dacă s'a făcut s'a făcut după ce s'a trimis raportul la consiliul de război, iar nu înaintea instrucției după cum cere legea.

Concluziunea d-lui Fleva este că instrucțiunea fiind vicioasă și hotărîrea consiliului de război pe baza acestei instrucțiuni este vicioasă și prin urmare trebuie casată.

Un alt motiv de casare este divulgarea secretului votului, zicându-se în sentință că condamnarea s'a făcut în unanimitate. După lege hotărîrea trebuie tot d'a-una să se pronunțe cu majoritate de voturi.

Nu s'a respectat legea nici în ce privește publicarea sentinței fiindcă legea prescrie să se citească în public și motivele sentinței, ceea-ce în procesul Pandrav nu s'a făcut.

Cere casarea sentinței.

La orele 5 1/2 ședința se suspendă și se anunță redeschiderea pentru 7 1/2.

Redeschiderea ședinței

Pledoria Comisarului regal

D. comisar regal, major Bădulescu, vorbind despre violarea art. 9, pretinsă de apărare, zice că nu este o necesitate absolută ca să se prezinte o listă de mai mulți, căci se poate întâmpla ca într-o circumscripție să fie numai unul singur, pe care comandantul s'al credea capabil de a putea îndeplini funcțiunea de raportor. Dar afară de aceasta nu trebuie să se uite că comandantul circumscripției are răspunderea de a păstra neatins prestigiul corpului de armată care îi este încredințat și de aceea lui trebuie să i se lase facultatea de a desemna persoana care are să facă instrucția.

Cu privire la violarea art. 15 se întreabă ce înseamnă asistența raportorului ordinar pe lângă raportorul special? Comisarul regal recunoaște că la noi adese ori se copiază legi străine și ici și colo se modifică fără ca legiuitorul să și dea seamă destul de bine de ceea ce face.

Care este însă scopul numirii unui raportor special în caz când înaintea justiției se află un ofițer de grad superior? De sigur pentru ca ofițerul acuzat să nu se simtă jenat, având în fața sa un ofițer de grad inferior. De alt-fel nici raportorul special nu i-ar veni la socoteală ca să fie controlat de un ofițer cu grad inferior. Acela care contrasemnează actele judecătorului de instrucție este greșierul.

Legea, după d. comisar regal, nu este de cât o scapare din vedere cu ocazia facerii codului militar și în ori-ce ca neîscalirea actelor instrucției de către raportorul ordinar nu poate da loc la nulitate.

Venind la pretinsa violare a art. 24 d. comisar regal zice, că legea pretinde pur și simplu ca jurământul să se depună înaintea președintelui. Aceasta s'a făcut. În cât privește data posterioară trecută în procesul verbal, d. comisar declară, ca unul care a fost prezent, că greșeala a provenit din partea greșierului, contra căruia dânsul a și făcut raport dar jurământul a fost depus în Februarie. Pentru

dânsul falsitatea unui greșier nu este un motiv de nulitate.

D. președinte întreabă pe d. comisar regal dacă poate proba că jurământul s'a depus în Februarie.

D. comisar regal răspunde că procesul verbal prin care se constată depunerea jurământului este semnat de colonelul Carp, care nu era președinte în Septembrie, căci atunci era președinte colonelul Chirițescu. Colonelul Carp a fost președinte în Februarie.

În ce privește motivul apărării basat pe art. 95, legea pretinde că fie-care pagină să fie subscrisă de către raportor și greșier, iar nici de cum de către cel urmărit. Acesta are de a iscali numai interogatoriul terminat.

S'a zis că ordinul de urmărire nu s'a dat de către comandantul corpului de armată. D. comisar citește un raport al comandantului general către ministrul de război prin care i se face cunoscută darea în judecată a maiorului Pandrav; dar afară de aceasta, dovada cea mai bună este ordinul de urmărire care este semnat de către comandantul general.

Apararea a mai zis că s'a violat art. 18. D. comisar regal observă că legea nu impune comandantului general să treacă în tabloul său pe toți ofițerii prezentați de către diferiți șefi de trupe. El are latitudinea d'a alege dintre ei pe cei «apți» caei despre ofițeri «apți» vorbește și legea. Nu s'a restrâns dar dreptul apărării cu atât mai mult ca tabloul se compune mai dinainte pentru toți aceia pe cari, păcatele lor, îi ar aduce înaintea justiției.

Cât pentru eliminările făcute în compunerea consiliului de război d. comisar regal susține cu legea în mână că comandantul general poate, printr-o decizie motivată, să elimineze ofițeri înscrși pe tablou.

S'a mai zis că acuzatul a fost provocat să și declare apărătorii în termen de 24 ore. Nu este adevărat. Acuzatul a avut timp de două săptămâni, de și, conform legii, i s'ar fi putut acorda numai trei zile.

Motivul invocat de d. Fleva, cum că s'ar fi divulgat secretul votului, poate să fie în acord cu legea pentru jurați dar nu cu legea militară. În legea militară, se zice numai că trebuie să fie trei voturi pentru ca cine va să fie condamnat. De aci însă nu urmăz că dacă vor fi patru voturi sau unanimitate se nu se pōta spune.

Comisarul regal, pe baza celor espuse cere respingerea recursului.

Ședința se suspendă pentru 10 minute.

Se da cuvântul apărării.

Al patrulea apărător

D. Cantilli vorbește mai întâi despre formalitățile esențiale, care trag după ele nulitatea. O formalitate esențială este și prestarea jurământului, și prin urmare ea trage după sine și nulitatea de și nu se zice expres în lege. D. major Cicca, raportor special, a prestat jurământul după terminarea instrucției. Acesta reiese din procesul verbal. D. comisar regal afirmă că s'a prestat jurământul în Februarie dar nu probăză cu nimic.

O altă formalitate substanțială este și prezentarea unei liste, care se conține cel puțin două persoane. Legea o cere expres, dar din partea autorității nu s'a urmat ast-fel.

Asistența raportorului ordinar este prevăzută în lege și ea s'a și practicat în procesul colonelului Polizu. Asistența nu pōte fi alt-fel dovedită de cât prin iscalitura raportorului ordinar.

Acuzarea zice că ordinul de urmărire s'a dat de către comandantul corpului și nu de către ministrul de război. Este adevărat, dar ordinul comandantului a fost o urmare o ordinului ministrului de război.

Aparătorul rōgă consiliul să caseze sentința și observă că nu s'a mai vedut în nici o țară ca un major care a servit 37 de ani în armată să fie condamnat pentru o greșală, căci numai o greșală se pōte numi lipsa unei sume de 200 și ceva de lei.

Al cincilea apărător

D. Ionescu crede că cel mai puternic motiv de casare este constituirea consiliului de război. Tabloul n'a fost compus din toți ofițerii apți, iar pe de altă parte pe tablou au fost înscrise persoane neaptele cum este d. e. general Crețeanu.

Votul consiliului trebuie să fie secret. Din momentul însă în care consiliul de război spune că condamnarea s'a făcut în unanimitate, votul nu mai este secret.

Hotărîrea nu s'a publicat conform legii. Acesta pretinde ca pe lângă dispozitiv să se spună și motivele. Consiliul de război n'a publicat de cât dispozitivul.

Sfârșitul ședinței

După o scurtă replică din partea comisarului regal, consiliul se retrage în sala de deliberare și după un interval de o oră, reintrând în sala de ședințe, președintele citește hotărîrea consiliului de revisie, conform căreia se respinge cu 3 contra 2 voturi, recursul maiorului Pandrav.

Ședința s'a sfârșit la orele 11 1/4.

DE PRETUTINDENI

Uniunea monetară latină.

Alalta-ieri a fost semnat la Paris actul adițional pentru reprimirea Belgiei în uniunea monetară latină, de către reprezentanții Francei, Italiei, Elveției, Greciei și al Belgiei.

Prin urmare, piesele de cinci lei belgiane cu efigia regelui Leopold al II-a, vor continua a avea curs integral în sus numitele țări; alt-felii ar fi suferit o depreciere de 1 franc la bucată, cum se întâmpla cu piesele românești de 5 lei, când a ajuns în statele uniunii monetare latine, din care cu toate acestea am fi putut face parte, c'a Grecia d'e pildă, dacă aveam un guvern stăruitor pentru interesele țării.

Holera.

Din Madrid se telegrafiază, că Holera continuă a crește la *Huelva, insula Cristina, San Juan del Puerto și la Bocana*, unde s'au ivit deja 26 cazuri din cari 13 mortale.

Asemenea, se semnalează epidemia în departamentul francez al Bretaniei și mai cu seama în orașul *Audierne*, unde se însemnează 10—12 morți pe zi.

Autoritățile au luat cele mai energice măsuri pentru combaterea flagelului.

INFORMAȚIUNI

La Senat când va veni în discuțiune proiectul de răspuns la mesajul tronului, vor lua cuvântul d-nii: D. Brătianu, C. Boerescu și Mărzescu, care vor propune mai multe amendamente.

Sănătatea lui Albușescu, merge spre bine. El se află tot la otelul imperial și doctorii au declarat că rana ce și-a făcut cu glonțul, este destul de ușoară ca să pōta scăpa.

Înainte de a se otări să se impuște, el telegrafiasse femeii care e cauza acestei nenorociri și o rugase să se întorcă în București. Ne primind nici un răspuns, a voit să se sinucidă.

Procesul soților Miulescu acuzată de omorul din strada Sōrelui nu se va judeca de cât la 21 Decembrie, după chiar cererea de amânare făcută de dânsii.

Căutând să se spele de tōte adevărurile roșite deună-zī în parlament de d. Maioreșcu cu ocazia discuțiunei răspunsului la mesajul tronului, d. E. Stătescu, publică în *Voința Națională* de astă-zī o scrisorē-pamflet la adresa d-lui Maioreșcu.

Acea scrisorē ce ar trebui să fie subsemnată de un *surugiu*, ajunge la următoarea concluziune: «Ai voit să mă sugrumi tocmai în momentul când eram chemat să sprijin procesul comunei Galați, înaintea Curței de Casație, și ast-fel să-mi slăbești puterea!»

D. Brătianu a zis pururea că voește ca armata să fie lăsată afară din luptele politice. Cu tōte acestea suntem colectivisti stăruesc din răspuțeri pentru că un ore-sare domn căpitan clasificat al 8-lea sau al 9-lea, la examenele de maior, să fie trecut al 4-lea în detrimentul altora care au răspuns mai bine și ast-fel să fie înaintat la gradul de maior.

Ni se spune că d. Nacu va fi în curând interpelat în Cameră în privința nedreptelor înaintări făcute de d-sa în magistratură, în timpul cel din urmă.

Aflăm cu părere de rău că Inginerul Tudosie Hristescu a încetat din viață astă noapte după o lungă suferință.

D-nu Brătianu întâmpină din ce în ce mai multe dificultăți spre a și reconstitui cabinetul. Pe de o parte sunt multe aspirațiuni și pe de altă parte acei care vor fi nevoiți să părăsească portofoliul lor, amenință că vor merge să mărească rândurile o poziției.

Se confirmă însă, șgomotul despre intrarea în minister a d-lui Fleva, la domenii și a d-lui Codrescu la finanțe.

Șgomotul răspândit aseară despre numirea generalului Pencovic la Reșboi, nu află credământ în cercurile oficiale.

CORPURILE LEGIUITOARE

SENATUL

Ședința de Sâmbătă 30 Noembrie 1885

Ședința se deschide la ora 2, 15 sub președinția prințului D. Gr. Ghica.

85 senatori prezenti.

Președintele arată că miniștrii continuând a fi reținuți la cameră, poștește senatul a trece în secțiuni, spre a se ocupa cu proiectele de legi întăziate.

Se anunță ședința publică pe Lună.

CAMERA

Ședința de Sâmbătă 30 Noembrie 1885

Ședința se deschide sub președinția d-lui D. Leca. Preziți sunt 101 d-nii deputați. Se intră în ordinea zilei, adică în debatarea § IV din răspunsul la adresa.

D. N. *Catargiu* propune un amendament prin care adunarea exprină dorința ca să se redea în curând Brailei și Galațului porturile france.

D. G. *Mihăilescu* susține aceeași idee cu mai multe dezvoltări, făcând că aceste două porturi, cari sunt plămâni țării, sunt astăzi în cea mai mare nenorocire.

D. *Enescu* urmează a întretine Camera cu o mulțime de glume și buofnerii cari învescesc Camera foarte mult.

D. *Enescu* cere ștergerea amendamentului deșus de juminiști în care se lauda actualul d. ministru al instrucției.

Se suspendă ședința pe 5 minute.

La redeschiderea în cuvântul de *D. Sturza ministru instrucției*.

D-sa declară că ar fi cerut singur ștergerea propusă de către D-l *Enescu*, fiind că D-l *Maioreșcu* și *Laurian* n'au voit prin amendamentul lor de cât să bage zizanie între miniștrii.

D-l *Sturza* atacă pe d-nii *Maioreșcu* și *Carp*, declarând că tactica întrebunțată de D-lor este veche și nu mai prinde. D-sa mai adoga că nu pōte primi laudele cari i se fac, când tōta cea laltă politică a guvernului este atacată, mai adoga D-sa că nu pōte primi laudele și pentru că D-sa n'a putut realiza îmbunătățiri în instrucție ci numai tendința există și pentru tendințe nu se fac laude.

În acest moment, ora 3 și jumătate, urmăză D-l *Sturza*.

ULTIMA ORA

Londra, 12 Decembrie.—*Times*, zice că cestiunea Rumeliei pōte să fie scoțită ca regulată, pentru că cele trei imperii renunță să restabilească statul quo ante. Turcia va trimite un Comisar ca să asculte dorințele Rumeliților și le va da satisfacțiune. După aceea puterile vor consacra modificarea adusă în tratatul de la Berlin.

Niș, 12.—Guvernul sērb desminte afirmatiunea guvernului prințiar spunend că niște avan-posturi bulgare ar fi fost atacate de niște trupe sērbie. El constată din potrivă că niște detașamente bulgare au pătruns adesea, în împrejurimile Pirotului, în niște sate de unde i-au gonit locuitorii. Niște voluntari bulgari au fost respinși asemenea din *Vlazina* unde ei se puneau pe jaf. Dar în nici o parte sērbii n'au tras asupra soldaților regulați bulgari.

BULETIN FINANCIAR

București, 30 Noembrie

După declararea premiilor în raporturile; acestea sunt al doilea element care înlesnește afacerile. Capitalurile disponibile vin de regulă la finele lunii să se plaseze pe termē scurt și cu o dobândă avantajōsă, contra valorilor pe cari cumpărătorii cu speranță de urcare, nu găsesc favorabil a le desface în liquidarea curentă în mare parte, de la prețul, alt-fel zis, dobândă acestor raporturi, deșinde facilitățile sau anevoința unei liquidări de astă-dată, raporturile mai dificile la început, sē esență relativ binișor.

Afacerile în Bursa de azi s'au mărginit mai mult în raporturi. Băncile sunt tot căutate cu 1060, raportul lor cotăză între 10 și 11 lei.

Dacile fac Casa 244, Construcțiunile 164. Viena calmă. Creditul Austriac 291 70, Napoleonu. 9.98.

Nuvelele din străinătate sunt mai mult calme. Tendința la noi liniștită.

Kayrol

